

փութացնէ՝ որոնք գնդակացիներն և կիւզիչ ռումբեր (bombe) վրան տեղացնելով, կը ջանան հրդեհել կամ զգետնել կալանաւորը և սպաննել ղէտերը:

Հեռախօսական խցիկը կը ծառայէ նաև իբրև շարժական պաշտօնատեղի և գործատուն և իրեն մէջ կը պարունակէ այն ամէն կարևոր իրերը և գործիները, ինչպէս՝ հաղորդակցութիւն հաստատելու կայարաններ, հազարաւոր մեղր թելեր, բաշխման շրջանակներ և ելեկտրական զանգակներ, որոնք ափյափոյ լրատուութեան գիծեր շինելու համար հարկաւոր են. որով այդ խցիկին պաշտօնն իսկապէս կ'ըլլայ միու-թեան կեդրոնատեղի մը ընդմէջ կալանաւոր օդապարիկի ղէտին և հրետանիներու և մարտիկներու հետաւոր հրամանատարու թեանց հետ. որոնք ստէպ ո՛չ թշնամի և ո՛չ կալանաւոր օդապարիկ կը տեսնեն: Եւ սակայն մակոյկի սպանները սոյն ռոճով ուղղակի կը բանակցին թնդանօթածիգնե-րու հետ, և անոնց արձակած հարուածնե-րը կը ղեկավարեն. կռուի ատեն ղէտին ամենէն աւելի ջղազգոգող զբաղանքը այս կ'ըլլայ՝ մանաւանդ երբ շարժական գուն-

դեր կամ կառքեր հարկ կ'ըլլայ յանկարծակիի բերել:

Այսպէս ուրեմն, կալանաւոր օդապարիկը թնդանօթածիգ զօրագունդին յարգի և անհրաժեշտ աչքը կը ձեռնցնէ, աչք մը որ ի հարկէ թշնամիին ատեղութիւնն և վրէժխնդրութիւնը կը գրգռէ՝ որով ան-ընդհատ գնդակներու նպատակակէտ մը կ'ըլլայ. բայց միեւնոյն ատեն ինքն ալ կը դիտէ և կը հարուածէ՝ զթշնամին:

Արդ՝ պատերազմիս պահանջը այս է. ամէն բանի մէջ ծայրայեղութեան զիմեւ, ճգնիւ բռնել անըմբռնելին, յաղթելու... կամ մեռնելու համար:

Յայսմ ևս գիտութիւնը յառաջադիմած է, բայց միայն կործանելու, սպաննելու համար, և մշտ մարդս՝ դեռ աւելի ատե-լի դարձնելու հանդէպ ուրիշ մարդու:

Նիւթական յառաջադիմութիւն, որ զմարդ իւր նպատակին չի մօտեցներ, այլ կերպով մը զինքը կը հարկադրէ՝ նոր գիտներով նոր ձեռնարկներով, նոր յանդգնութիւն-ներով՝ հին բարբարոսութիւններու դառ-նալ և անոր մէջ սնունդ գտնել:

Հ. Ն.

Տ Ե Ր Ե Ե Ը

Գետնին վրայ ինկած թողլիք կը տեսնեմ Տրմին տերեւ մը գունամափ, ազագուն. կը հեռիւնայ, կը սարսուռայ դողդոջուն կու լայ կեանքին հէք վայրկեանները դժխեմ:

Անցեալի քաղցր յուշերն իր մէջ կ'արժնան, նա կը ճըգնի, կը ջանայ դեռ ապրելու:

— Ամբարըշտին պատկերն է դա ողբերգու, Անոր խլղճի խայթերն ալ իր տանջարան:

Լոգան. 20 Դեկտ. 1916

Ճիրայր

Ա. Ղազարու կողեկիս եւ Միփմարեան Միաբանութեան նուիրական Բանդէմներու մէջէն Բազուադէպը եւ Բոգեզմայլը՝ Ար-ֆիապստիւ Աքբափոր նորըմծայ քահանաներ ձեռնադրելն ըլլալով, վաղեմի սովորութեան հասկումստ՝ սոյն օրուան մաղթանքներու եւ իղծերու յորդուածիւնը, գրական արտադրու-թիւններով եւս անմահացնելու դիտուու-րութեամբ, գրքոյկներ եւ տաղաչափեալ ու-ղերծներ եւս կը տպագրուին ու կը բաշ-խուին Բանդիսականաց: Այդպիսի գրու-թեանց իբրեւ նմոյշ կը գետեղենք «Բազ-մալէպ»ի էջերուս մէջ Բետեւեանները.

ԽՄԲ